

**UJEDINJENE
NACIJE**

Međunarodni sud za krivično gonjenje
osoba odgovornih za teška kršenja
međunarodnog humanitarnog prava
počinjena na teritoriji bivše
Jugoslavije od 1991. godine

Predmet br. IT-04-74-T
Datum: 2. septembar 2009.
Original: FRANCUSKI

PRED PRETRESNIM VIJEĆEM III

U sastavu: sudija Jean-Claude Antonetti, predsjedavajući
sudija Árpád Prandler
sudija Stefan Trechsel
sudija Antoine Kesia-Mbe Mindua, rezervni sudija
Sekretar: g. John Hocking
Odluka od: 2. septembra 2009.

TUŽILAC

protiv

**Jadranka PRLIĆA
Brune STOJIĆA
Slobodana PRALJKA
Milivoja PETKOVIĆA
Valentina ĆORIĆA
Berislava PUŠIĆA**

JAVNO

**ODLUKA PO ZAHTJEVU PRALJKOVE ODBRANE DA SE DODAJU DVA
SVJEDOKA I DVIJE IZJAVE SVJEDOKA NA OSNOVU PRAVILA 92bis NA
NJEN SPISAK NA OSNOVU PRAVILA 65ter**

Tužilaštvo:

g. Kenneth Scott
g. Douglas Stringer

Odbrana:

g. Michael Karnavas i gđa Suzana Tomanović za Jadranka Prlića
gđa Senka Nožica i g. Karim A. A. Khan za Brunu Stojića
g. Božidar Kovačić i gđa Nika Pinter za Slobodana Praljka
gđa Vesna Alaburić i g. Nicholas Stewart za Milivoja Petkovića
gđa Dijana Tomašegović-Tomić i g. Dražen Plavec za Valentina Ćorića
g. Fahrudin Ibrišimović i g. Roger Sahota za Berislava Pušića

Prijevod

PRETRESNO VIJEĆE III (dalje u tekstu: Vijeće) Međunarodnog suda za krivično gonjenje osoba odgovornih za teška kršenja međunarodnog humanitarnog prava počinjena na teritoriji bivše Jugoslavije od 1991. godine (dalje u tekstu: Međunarodni sud),

RJEŠAVAJUĆI PO "Zahtjevu Slobodana Praljka da se dodaju dva svjedoka i njihove izjave na Spisak Praljkove odbrane na osnovu pravila 65ter(G) Pravilnika" koji su branioci optuženog Slobodana Praljka (dalje u tekstu: Praljkova odbrana) podnijeli 26. juna 2009. uz tri dodatka (dalje u tekstu: Zahtjev), kojim Praljkova odbrana traži od Vijeća da joj dozvoli da na svoj spisak svjedoka i na spisak dokaznih predmeta na osnovu pravila 65ter Pravilnika o postupku i dokazima (dalje u tekstu: Spiskovi na osnovu pravila 65ter, odnosno Pravilnik) doda imena Helge Cramera i Charlesa Shradaera u svojstvu svjedoka na osnovu pravila 92bis Pravilnika, kao i njihove izjave uzete na osnovu istog pravila,

IMAJUĆI U VIDU "Odgovor tužioca na Zahtjev Slobodana Praljka da se dodaju dva svjedoka na Spisak Praljkove odbrane na osnovu pravila 65ter(G) Pravilnika" koji je Tužilaštvo (dalje u tekstu: tužilac) podnijelo 10. jula 2009., kojim se tužilac ne protivi dijelu zahtjeva koji se odnosi na svjedoka Helge Cramera, ali se protivi dijelu Zahtjeva koji se odnosi na svjedoka Charlesa Shradaera,

IMAJUĆI U VIDU "Odluku po zahtjevu Praljkove odbrane za dodavanje tri video trake na njen spisak na osnovu pravila 65ter" koju je Vijeće donijelo 9. juna 2009. (dalje u tekstu: Odluka od 9. juna 2009.) kojom je Vijeće dozvolilo dodavanje na Spisak na osnovu pravila 65ter Praljkove odbrane video-trake označene brojem ERN V000-8140, koju je, prema Praljkovoj odbrani, snimio Helge Cramer (dalje u tekstu: Cramerova video-traka),

BUDUĆI da u prilog dijelu Zahtjeva koji se odnosi na Helge Cramera, Praljkova odbrana ističe, kao prvo, da je izjavu Helge Cramera uzeo tužilac 15. aprila 2009. i dostavio Praljkovoj odbrani 4. maja 2009. i da je dodavanje Cramerove video-trake na Spisak na

Prijevod

osnovu pravila 65ter dozvoljeno Odlukom od 9. juna 2009. što opravdava taj dio Zahtjeva,¹

BUDUĆI da Praljkova odbrana zatim navodi da izjava Helge Cramera kratko opisuje produkciju dokumentarnih snimaka rušenja Starog mosta u Mostaru i drugih povezanih video-dokumenata, kao i njihovo dostavljanje tužiocu i da bi predočavanje izjave Helge Cramera moglo pomoći Vijeću u ocjeni tih video-dokumenata,²

BUDUĆI da ona dodaje da će, u zavisnosti od izvještaja vještaka službeno imenovanog od strane Vijeća da ispita video-trake o rušenju Starog mosta u Mostaru i odluke Vijeća o prihvatanju izvještaja vještaka Jankovića, Praljkova odbrana možda trebati da predoči i druge dokazne predmete o rušenju Starog mosta u Mostaru,³

BUDUĆI da u prilog dijelu Zahtjeva koji se odnosi na Charlesa Shrada, Praljkova odbrana tvrdi da joj se predočavanje njegove izjave učinilo neophodnim tek po odluci Slobodana Praljka da opširno svjedoči o knjizi pod naslovom *The Muslim-Croat Civil War in Central Bosnia: A Military History 1992-1994 /Muslimansko-hrvatski građanski rat u centralnoj Bosni: Vojna istorija, 1992. - 1994./*, čiji je autor Charles Shrader, i nakon što je Vijeće izjavilo da bi takva izjava mogla da bude korisna,⁴

BUDUĆI da Praljkova odbrana dodaje da je izjava Charlesa Shrada samo kratka potvrda istinitosti njegove knjige kao i profesionalnosti kojom je napisana, te da bi predočavanje te izjave moglo pomoći Vijeću da procijeni svjedočenja koja su se odnosila na tu knjigu i da eventualno uvrsti u spis i dotičnu knjigu,⁵

BUDUĆI da, konačno, Praljkova odbrana navodi da, kako izjava Helge Cramera, tako i Charlesa Shrada, samo dopunjuju i potvrđuju dokazne predmete koji bi eventualno mogli biti prihvaćeni ili iskaz koji je već dat,⁶

---

¹ Zahtjev, par. 8 i 10.

² Zahtjev, par. 8.

³ Zahtjev, par. 8.

⁴ Zahtjev, par.11.

⁵ Zahtjev, par. 7.

⁶ Zahtjev, par.12

Prijevod

BUDUĆI da tužilac u Odgovoru navodi da se ne protivi dijelu Zahtjeva koji se odnosi na svjedoka Helge Cramera, ali se protivi dijelu koji se odnosi na svjedoka Charlesa Shradera,⁷

BUDUĆI da tužilac, kako bi potkrijepio svoje protivljenje prihvatanju dijela Zahtjeva koji se odnosi na Charlesa Shradera, prije svega navodi da je predočavanje iskaza Charlesa Shradera zakašnjelo s obzirom na to da se dešava 5 godina nakon potpisivanja Optužnice, koja je izmijenjena 11. juna 2008., (dalje u tekstu: Optužnica) i prvog pojavljivanja optuženih pred sudom, više od 3 godine nakon podnošenja prepretnog podneska Praljkove odbrane, više od 9 godina nakon svjedočenja Charlesa Shradera kao svjedoka vještaka u predmetu *Tužilac protiv Kordića i Čerkeza* (dalje u tekstu: predmet *Kordić i Čerkez*) i konačno više od 15 mjeseci nakon podnošenja spiskova na osnovu pravila 65ter Praljkove odbrane,⁸

BUDUĆI da tužilac dodaje da je vijeće koje je rješavalo u predmetu *Kordić i Čerkez* uostalom odbilo kompletno svjedočenje Charlesa Shradera,⁹

BUDUĆI da je, osim toga, po riječima tužioca, zahtjev za dodavanje izjave Charlesa Shradera podnesen nakon što je Praljkova odbrana izvela više od tri četvrtine svojih dokaza, što pridodaje kašnjenju podnošenja te izjave,¹⁰

BUDUĆI da, zatim, tužilac iznosi da se izjava Charlesa Shradera sastoji samo od njegove "kratke potvrde" o svojoj knjizi i da stoga ima minimalan značaj i da je svrha te izjave samo da prethodi uvrštavanju u spis dotične knjige, čemu se tužilac protivi,¹¹

BUDUĆI da tužilac osim toga ističe da je svjedočenje Charlesa Shradera kumulativno u odnosu na druga svjedočenja koja su se već odvila,¹²

---

⁷ Odgovor, par. 1.

⁸ Odgovor, par. 3 i 5.

⁹ Odgovor, par. 4.

¹⁰ Odgovor, par. 10.

¹¹ Odgovor, par. 6 i 10.

¹² Odgovor, par. 2, 3 i 10.

Prijevod

BUDUĆI da, konačno, tužilac tvrdi da intervencija Vijeća, navodno u prilog podnošenju izjave Charlesa Shradera, zapravo nije učinjena u tom cilju, nego je predstavljala analizu razloga zbog kojih se takvo svjedočenje ne može uzeti u obzir,¹³

BUDUĆI da Vijeće podsjeća da je, kako bi zahtjev za dodavanje dokaza na Spisak na osnovu pravila 65ter mogao biti odobren, potrebno da se ti dokazni predmeti dostave drugim stranama u postupku dovoljno vremena unaprijed u svrhu predočavanja nekom svjedoku na pretresu, kako to ne bi ometalo pripremu njihovog unakrsnog ispitivanja,

BUDUĆI da Vijeće podsjeća na "Odluku o usvajanju smjernica za izvođenje dokaza odbrane" donesenu 24. aprila 2008., a posebno na smjernicu br. 8, koja određuje da kako bi zahtjev za dodavanje dokaza na Spisak na osnovu pravila 65ter mogao biti odobren, strana koja to traži dužna je da od Vijeća, prije pristupanja svjedoka, pismenim putem zatraži odobrenje da ga doda na taj spisak, i da obrazloži suštinski karakter tog dokaza za predmet, kao i razloge zbog kojih on nije naveden na spisku dokaznih predmeta na osnovu pravila 65ter(G) Pravilnika,

BUDUĆI da prilikom podnošenja zahtjeva za dodavanje dokaznih predmeta na spisak na osnovu pravila 65ter, Vijeće uvijek počinje od *prima facie* ispitivanja pouzdanosti, relevantnosti i dokazne vrijednosti dokumenata koji su mu predočeni,

BUDUĆI da, kao prvo, što se tiče dijela Zahtjeva koji se odnosi na izjavu Helge Cramera, Vijeće konstatuje da je Praljкова odbrana izložila valjane razloge koji opravdavaju zakašnjelo podnošenje i da se tužilac ne protivi njenom dodavanju na Spisak na osnovu pravila 65ter Praljčkove odbrane,

BUDUĆI da, zatim, Vijeće konstatuje da se izjava Helge Cramera odnosi na produkciju i dostavljanje tužilaštvu dokumentarnih video-snimaka koje je sam napravio o rušenju Starog mosta u Mostaru, kako je navedeno u paragrafu 116 Optužnice,

---

¹³ Odgovor, par. 7 do 9.

Prijevod

BUDUĆI da se među tim dokumentarnim video-snimcima nalazi konkretno jedan čije je dodavanje na Spisak na osnovu pravila 65ter Praljkove odbrane Vijeće odobrilo 21. maja 2009.,¹⁴ kao, prema tvrdnji Praljkove odbrane, Cramerova video-traka,

BUDUĆI da Vijeće smatra da bi, iako ima tek relativan značaj, izjava Helge Cramera mogla pomoći Vijeću u procjeni pouzdanosti navedenih video-dokumenata, ukoliko Praljkova odbrana zatraži njihovo prihvatanje,

BUDUĆI da je izjava Helge Cramera *prima facie* pouzdana, relevantna i ima određenu dokaznu vrijednost,

BUDUĆI da stoga Vijeće ocjenjuje da je u interesu pravde da odobri dodavanje izjave Helge Cramera, kao i njegovog imena na Spisak na osnovu pravila 65ter Praljkove odbrane,

BUDUĆI da, kao drugo, što se tiče dijela Zahtjeva koji se odnosi na izjavu Charlesa Shradera, Vijeće konstatuje da Praljkova odbrana nije izložila valjane razloge koji bi opravdali zakašnjelo podnošenje,

BUDUĆI da je, prije svega, knjiga pod naslovom *Muslimansko-hrvatski građanski rat u centralnoj Bosni: Vojna istorija, 1992.-1994.*¹⁵ dostupna od 2003. kada je objavljena,

BUDUĆI da se, osim toga, Vijeće ne može zadovoljiti argumentom da se predočavanje izjave Charlesa Shradera učinilo neophodnim tek poslije odluke optuženog Praljka da, tokom svog svjedočenja, opširno svjedoči o njegovoj knjizi,

BUDUĆI da bi prihvatiti takav argument zapravo značilo dozvoliti dodavanje neodređene količine dokumenata na Spiskove na osnovu pravila 65ter i zaobići cilj dužne revnosti koja važi za podnošenje spiskova svjedoka i dokaznih predmeta strana u postupku,

---

¹⁴ V. Odluka po zahtjevu Praljkove odbrane za dodavanje dva dokazna predmeta na njen Spisak na osnovu pravila 65ter, 21. maj 2009.

¹⁵ V. dokazni predmet na osnovu pravila 65ter 3D 02637.

Prijevod

BUDUĆI da se, osim toga, Vijeće ne slaže s tumačenjem Praljkove odbrane u odnosu na intervenciju Vijeća u pogledu eventualnog svjedočenja Charlesa Shradera,

BUDUĆI da, suprotno tvrdnji Praljkove odbrane, predsjedavajući Vijeća nije pozvao Praljkovu odbranu da predoči, u ovoj fazi postupka, izjavu kao što je ova koju Praljkova odbrana podnosi u Zahtjevu, nego je, poslije prigovora tužioca, naveo postupak koji je Praljkova odbrana trebala pravovremeno primijeniti da je postupala s dužnom revnošću, odnosno uključiti ime Charlesa Shradera u svoj Spisak na osnovu pravila 65ter svjedoka koje treba saslušati na osnovu pravila 92ter Pravilnika, u trenutku podnošenja tog Spiska u martu 2008.,¹⁶

BUDUĆI da u ovim okolnostima Vijeće ne smatra da je u interesu pravde da dozvoli dodavanje izjave Charlesa Shradera, kao ni njegovog imena, na Spisak na osnovu pravila 65ter Praljkove odbrane,

IZ TIH RAZLOGA,

NA OSNOVU pravila 65ter Pravilnika,

DJELIMIČNO ODOBRAVA Zahtjev,

DOZVOLJAVA dodavanje izjave svjedoka Helge Cramera na Spisak dokaznih predmeta na osnovu pravila 65ter Praljkove odbrane kao i dodavanje imena Helge Cramera na Spisak na osnovu pravila 65ter svjedoka na osnovu pravila 92bis Praljkove odbrane, **I**

ODBIJA, većinom glasova, zahtjev za dodavanje izjave Charlesa Shradera i njegovog imena iz gorenavedenih razloga.

---

¹⁶ Transkript na francuskom od 25. maja 2009., str. 40644 i 40646.

Prijevod

Sastavljeno na engleskom i francuskom jeziku, pri čemu je mjerodavna francuska verzija.

/potpis na originalu/
Jean-Claude Antonetti,
predsjedavajući Vijeća

Dana 2. septembra 2009.
U Haagu (Nizozemska)

[Pečat Međunarodnog suda]